

تکلیف شماره ۵: پاسخ ها

درس نامه‌ی ۸

روش‌های تقدم

(۱) گرامر زیر را در نظر بگیرید:

$$\begin{aligned} S &\rightarrow (L) \mid a \\ L &\rightarrow L, S \mid S \end{aligned}$$

برای این گرامر، جدول تجزیه تقدم - عملگر را به دست آورید و با استفاده از آن رشته‌های زیر را تجزیه کنید:

$$(a, a) \quad (a, ((a, a), (a, a)))$$

پاسخ:

	a	(	)	,	\$	
a			•>	•>	•>	
(	<.	<.	=	<.		
)			•>	•>	•>	
,	<.	<.	•>	•>		
\$	<.	<.				

STACK	INPUT	ACTION
(a, a)		
\$	(a, a)\$	shift
\$ <.(	a, a)\$	shift
\$ <.(<. a	, a)\$	reduce
\$ <.(N	, a)\$	shift
\$ <.(N <.,	a)\$	shift
\$ <.(N <., <. a	)\$	reduce
\$ <.(N <., N	)\$	reduce
\$ <.(N	)\$	shift
\$ <.(N =)	\$	reduce
\$ N	\$	accept

$(\alpha, (\alpha, \alpha))$

STACK	INPUT	ACTION
\$	$(\alpha, (\alpha, \alpha))\$$	shift
$\$ \Leftarrow ($	$\alpha, (\alpha, \alpha))\$$	shift
$\$ \Leftarrow (\leftarrow \alpha$	$, (\alpha, \alpha))\$$	reduce
$\$ \Leftarrow (N$	$, (\alpha, \alpha))\$$	shift
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow ,$	$(\alpha, \alpha))\$$	shift
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow (\Leftarrow \alpha$	$\alpha, \alpha))\$$	shift
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow (N$	$, \alpha))\$$	shift
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow (N \Leftarrow ,$	$\alpha))\$$	shift
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow \alpha$	$))\$$	reduce
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow (N \Leftarrow , N$	$)\$$	reduce
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow (N$	$)\$$	shift
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , \Leftarrow (N \doteq)$	$)\$$	reduce
$\$ \Leftarrow (N \Leftarrow , N$	$)\$$	reduce
$\$ \Leftarrow (N$	$)\$$	shift
$\$ \Leftarrow (N \doteq)$	$\$$	reduce
$\$ \vdash$	$\$$	accept

۲) روابط تقدم عملگر را برای گرامرها زیر تولید کنید:

$$S \rightarrow aSbS \mid bSaS \mid \epsilon \quad (\text{الف})$$

پاسخ:

$$\tilde{i}) \quad G: \quad S \rightarrow aSbs \mid bSas \mid \epsilon$$

$$\begin{aligned} S' &\rightarrow \$\$ \\ G': \quad S &\rightarrow aSbs \mid asb \mid abS \mid \\ &\quad bsas \mid bsa \mid bas \mid \\ &\quad ab \mid ba \\ L(G) &= L(G') \cup \{\epsilon\} \end{aligned}$$

a	b	\$
$\Leftarrow$	$\cdot$	$\Rightarrow$
$\cdot$	$\cdot$	$\cdot$
$\Leftarrow$	$\cdot$	$\cdot$

$$\text{Leading}(S) = \{a, b\}$$

$$\text{Trailing}(S) = \{a, b\}$$

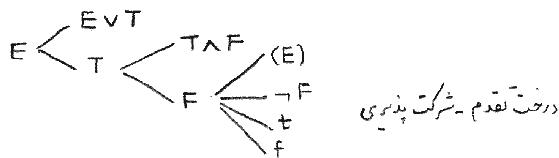
به دلیل سیم بودن گرامر، بین بعض علامت‌جذب رابطه تقدم بدست آمده است.

$$\begin{array}{lcl}
 bexpr & \rightarrow & bexpr \text{ or } bterm \mid bterm \\
 bterm & \rightarrow & bterm \text{ and } bfactor \mid bfactor \\
 bfactor & \rightarrow & \text{not } bfactor \mid (bexpr) \mid \text{true} \mid \text{false}
 \end{array} \quad (\beta)$$

پاسخ:

$$\begin{aligned}
 \vdash G: E \rightarrow E \vee T \mid T & \quad E' \rightarrow \$E\$ \\
 T \rightarrow T \wedge F \mid F & \\
 F \rightarrow \neg F \mid (E) \mid t \mid f
 \end{aligned}$$

A	Leading(A)	Trailing(A)
E	{\vee, \wedge, \neg, (, t, f}	{\vee, \wedge, \neg,), t, f}
T	{\wedge, \neg, (, t, f}	{\wedge, \neg,), t, f}
F	{\neg, (, t, f}	{\neg,), t, f}

	v	\wedge	\neg	(	)	t	f	\$
v	>	<	<	<	>	<	<	>
\wedge	>	>	<	<	>	<	<	>
\neg	>	>	<	<	>	<	<	>
(	<	<	<	<	\doteq	<	<	<
)	>	>			>			>
t	>	>			>			>
f	>	>			>			>
\$	<	<	<	<		<	<	

(۳) یک تجزیه گر تقدم ساده برای گرامر زیر سازید و رشته‌ی $\text{var}(\text{var}, \text{var})$ را با آن تجزیه کنید:

$$\begin{aligned} F &\rightarrow \text{var}(P_0) \\ P_0 &\rightarrow P \\ P &\rightarrow P, P_1 \mid P_1 \\ P_1 &\rightarrow \text{var} \mid F \end{aligned}$$

پاسخ:

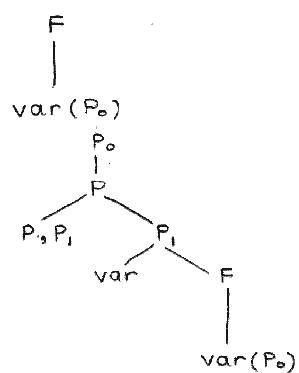
$$F' \rightarrow \$F\$$$

$$F \rightarrow \text{var}(P_0)$$

$$P_0 \rightarrow P$$

$$P \rightarrow P, P_1 \mid P_1$$

$$P_1 \rightarrow \text{var} \mid F$$

A	Head(A)	Tail(A)
F	{var}	{)}
P ₀	{P, P ₁ , F, var}	{P, P ₁ , F, ,)}
P	{P, P ₁ , F, var}	{P ₁ , F, var, ,)}
P ₁	{F, var}	{F, var, ,)}

F	P ₀	P	P ₁	var	(	)	,	\$
					⊖	⊖	⊖	⊖
					⊖			
					⊖	⊖	⊖	
					⊖	⊖	⊖	
					⊖	⊖	⊖	
					⊖	⊖	⊖	
					⊖	⊖	⊖	
					⊖	⊖	⊖	

$\text{var}(\text{var}, \text{var})$

STACK	INPUT	ACTION
\$	v(v, v)\$	shift
\$ ⊖ v	(v, v)\$	shift
\$ ⊖ v ⊖ (	v, v)\$	shift
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ v	, v)\$	TOP = (, LHS = P ₁ , reduce
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P ₁	, v)\$	TOP = (, LHS = P, reduce
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P	, v)\$	shift
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P ⊖ ,	v)\$	shift
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P ⊖ , ⊖ v	)\$	TOP = , , LHS = P ₁ , reduce
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P ⊖ , ⊖ P ₁	)\$	TOP = (, LHS = P, reduce
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P	)\$	TOP = (, LHS = P ₀ , reduce
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P ₀	)\$	shift
\$ ⊖ v ⊖ (⊖ P ₀ ⊖)	\$	TOP = \$, LHS = F
\$ ⊖ F	\$	accept

۴) یک تجزیه‌گر تقدم ساده برای گرامر زیر بسازید. چگونه باید تداخل‌های جدول را حذف کنیم تا رفتار تجزیه‌گر قاعده‌ی «تطابق هر else با نزدیکترین then تطابق‌نیافته» را دنبال کند؟

$$\begin{aligned}stmt &\rightarrow \text{if expr then } stmt \\&| \quad \text{if expr then } stmt \text{ else } stmt \\&| \quad \text{other}\end{aligned}$$

پاسخ:

$S \rightarrow \$ \text{stmt} \$$

برای حل مسئله راستگردی، ناپایانه، stmt' را وارد می‌کنیم:

$\text{stmt} \rightarrow \text{if expr then } stmt'$

| if expr then stmt' else stmt'

| other

$\text{stmt}' \rightarrow \text{stmt}$

$$\text{Head(stmt)} = \{\text{if, other}\}$$

$$\text{Head(stmt')} = \{\text{stmt, if, other}\}$$

$$\text{Tail(stmt)} = \{\text{stmt}', \text{other}\}$$

$$\text{Tail(stmt')} = \{\text{stmt}, \text{stmt}', \text{other}\}$$

	if	then	else	other	expr	stmt	stmt'	\$
if					⊖			
then	⊗			⊗		⊗	⊖	
else	⊗			⊗		⊗	⊖	
other			⊗			⊗		⊗
expr		⊖						
stmt			⊖, ⊗					⊖
stmt'			⊗					⊗
\$	⊗			⊗		⊖		

تداخل‌ی stmt و stmt' آمده است. رفتار مکمل، تطبیق نزدیک ترین else تطبیق نیافته با یک then است.
پس $\ominus$ را انتخاب می‌کنیم.

۵) الگوریتم‌های مناسبی برای محاسبه‌ی توابع زیر ارایه دهید که در آنها A یک ناپایانه است.

- $FirstTerm(A)$ •
- $LastTerm(A)$ •
- $Head(A)$ •
- $Tail(A)$ •

پاسخ: الگوریتم‌های محاسبه‌ی $FirstTerm(A)$ و $Head(A)$ بسیار شبیه الگوریتم محاسبه‌ی $First(A)$ است. با معکوس کردن سمت راست قواعد گرامر، می‌توان از $FirstTerm(A)$ و $Head(A)$ برای محاسبه‌ی $LastTerm(A)$ و $Tail(A)$ استفاده کرد.

۶) نشان دهید هر گرامر مستقل از متن می‌تواند به یک گرامر عملگر (operator-grammar) تبدیل شود که قواعد تولید آن به یکی از صورت‌های زیر است:

$$A \rightarrow aBcC, \quad A \rightarrow aBb, \quad A \rightarrow aB, \quad A \rightarrow a$$

و اگر ϵ در زبان وجود داشته باشد، $\epsilon \rightarrow S$ هم یک قاعده‌ی تولید باشد.

پاسخ: ابتدا گرامر مستقل از متن داده شده را به فرم نرمال گربیاخ تبدیل می‌کنیم (رک. به درس نظریه‌ی زبان‌ها و ماشین‌ها: درس نامه ۶). در این صورت تبدیل گرامر به گرامر با قواعد به فرم خواسته شده، سرراست می‌باشد.

۷) آیا گرامر زیر، یک گرامر عملگر است؟ چرا؟ در صورت منفی بودن پاسخ، معادل عملگر آن را بنویسید:

$$\begin{array}{lcl} E & \rightarrow & EAE \mid (E) \mid -E \mid \text{id} \\ A & \rightarrow & + \mid - \mid * \mid / \end{array}$$

پاسخ: خیر، اما گرامر زیر معادل با گرامر بالا است و یک گرامر عملگر است:

$$E \rightarrow E + E \mid E - E \mid E * E \mid E/E \mid (E) \mid \text{id}$$

در به دست آوردن این گرامر جدید، از قاعده‌ی جایگزینی استفاده کردایم. ملاحظه می‌کنیم که در هیچ قاعده‌ای دو ناپایانه‌ی مجاور دیده نمی‌شود.